

הכונם פרק ששי בבא קמא

פשיטא כיון דאפקוה קיימא לה ברשותיהו דבא מילי. זהוילאויס לגולה איירי מתני' דמוקיי לה זירושלמי וא"ת ומנליה דקיימא ברשותיהו אפי' להתחייב על מה שהיא מוקפת להאבי קאי דקתני וילתה והוקפה דליכא למימר דמי היכי דמקרה לשומר חנם והשאל נכנסו תחת בעלים ה"ה גזלן דלמלא שומר הוא דמחייב אבל גזלן לא דמנינו דברים שהשומר חייב והגזלן פטור שהרי נכנסה צהמה הכחשה דהדרא וצפירות צהמה צהמה מקלם מוכח בגזלן קמא (לקמן ד' טז:) דגזלן אומר לו הרי שלך לפניך משום דלא חשיב שינוי ולא קניניהו ופטור אפילו נפשיעה דלא קבל עליו שמייה אבל שומר כיון שמתחייב נכנסה דלא הדר' ובהקדונו כולם אס נעשו נפשיעה כמו כן יתחייב נכנסה דהדרא וצפירותו מקלמם כיון דקבל עליו שמייה למה לא יתחייב צוה כמו צוה שאין השומר קונה נשינוי ואפילו שאל דק"ל דאף לשאל שמין כדרכ כהנא ורב אסי (לעיל ד' יב.) ואין לומר דמתחייב לפי שאין יכולין לקיים בה מזה השנה דמתמלם מגופו דבגזלן ורגל איירי מתני' ויש כאן השנה מעליא כשמחייבים אותה לבעלים ו"ל דנכנסה הוא דגזלן נכנס תחת הבעלים דכיון שהיא מרשות בעלים שהיו חייבין נשמיתה ואין הבעלים יכולים לשומרה לפי שנגזלה מהם יש על הגזלן לשומרה ולענין מוקין אקרו בעלים כל מי שצדו לשומרה ולא דמי לתפסו ניזק לר"ע (לעיל ד' יג:) דאפי' שומר חנם אינו על חלק חצירו דשותף אין מחזיקין

להחזיק רק בשלו ואינו צא להוציא בעלים יותר משותף והכי משמע לישנא דקמה ברשותיהו לכל מילי (א) מה שהיא ברשותו לכל מילי יש לו להועיל כאן:

המעמיד בהמת חבירו על קמת חבירו חייב. ואע"פ שאין הבהמה שלו חייב מטעם שן ורגל דאע"ג דכתיב צהמה כדדיה חשיבא הואיל והוא עשה כמו מדליק פשתנו של חבירו צדו של חבירו אבל אין לפרש דמחייב מטעם אש דברי הויקא והוי כאילו נתן לשם אש ואע"ג דפטרינן נתן סס המות לפני צהמת חבירו שאני הכס או משום דלא עבדא או משום דה"ל שלא תאכל דלאמר לעיל (דף מו:) דא"כ מטעם זה ה"ל להתחייב (א) אפילו צהמ"ר ולא משתמע צהמ"ר דלמיה ברשות הרבים שן אפילו מקרב צהמנו אכל הפירות ומעמידה עליהו: **הבישוא** אמרת לך. ומחילה היה סובר דמעמיד צהמה היינו שמחזיק צדו האלפס ומוליכה ממש על הקמה ומעמידה שם ולהכי הוה פשיטא טפי: **ול"יבטיים** נמי שהבישוא. לגולה מיירי דמוקיי לה זירושלמי ולא חשיב לה מילתא דפשיטא כמו שהיה חושב דלמיה ברשותיהו אפי' נמי שהבישוא. **בהחריא** הנאה דא"ר קב"י **ריפתא** דעניא. משום דעוסק במלוה ודוקא נשעה דמתעסק בה כגון שוטח לנזורה או משום עסק שצריך לה לצידיה אבל נשבל שאצידה צביתו לא יפטור מלמיתב ריפתא לעניא כיון שיכול לקיים שמייה דמוכח צבוכה (דף כה. וסא) דלא נפקא לן מקרא דעוסק במלוה פטור מן המלוה ועוד דכפרק אין בין המודר (מדרס ג:) אמר דפרוטה דרב יוסף לא שמיח ואי פטרת ליה כל זמן שהאצידה צביתו שמיח הוא פסק ר"ח וה"ג דהלכה כרב יוסף משום דאמרינן צאין בין המודר (סא) דכ"ע אית להו פרוטה דרב יוסף ואפילו מאן דשרי למודר להחזיר אצידה לא שרי אלא משום דפרוטה דרב יוסף לא שמיח ואורי' דאינה ראייה כלל דגם רבה מודה לרב יוסף דעוסק במלוה פטור מן המלוה אלא דס"ל דלא נעשה שומר שכן בכן ומ"מ הוא הנה לכן אסור למודר אבל לא הוה שומר שכן ואין לדקדק נמי בשמעתי דהלכה כרב יוסף דמשני רב יוסף לעולם בניגמו המשמרת וקמ"ל דלא בעינן דעת בעלים כדרכי אלעזר והכי מוקי לה סוגיא דאלו מציאות (ב"מ ד' כט. וסא) כי נראה דרבה קבלה מרב יוסף דקרא דר"א אמי ורבה נמי שהיה מדקדק מתחילה דכשומר חנם דמי לא משמע ליה קרא אלא אסקמכתא בעלמא דהא טעמא משום דמאי הנאה קא מני ליה כללעיל ולא פליגי רבה ורב יוסף אלא בצבא בעלמא וה"פ דהיה דאלו מציאות (סא ד' גא.) אי דמנטרא לרבה כדאית ליה מפשיעה לרב יוסף כדאית ליה מניניה ואצידה פשיטא דהא לא כריך קרא (ג) ונראה לרי' דהלכה כרבה בכל מקום לגבי רב יוסף צר משדה ענין ומחנה כדאיתא במי שמת (ב"ב ד' קמג:) ואין לפרש דהיינו דוקא צבא צבא כמו שיש מפרשים מדאמר במי שאחזו (גיטין ד' עד: וסא) וסבירא והא ק"ל כרבה ובהא אין הלכה כרשב"ג ואין לומר דשמת צהמיה מילתא קיימא לן דהלכה כרבה דהוה ליה למימר והא ק"ל צהא הלכתא כרבה כדאמר ובהא אין הלכה כרשב"ג ועוד דכפרק המפקיד (ב"מ מג.) גבי מפקיד מעות אצל שולחני מותרים ישתמש בהן (ל'אוריס) לא ישתמש בהן לפיכך אס אצדו חייב באחריותם קאמר רב נחמן דק"ל כוותיה דגייני נאנסו לא דמשום שהמירו לו חכמים להשתמש בהן אינו נעשה רק שומר שכן א"כ צאלו מציאות (סא דף טז.) גבי מה יהא צדמיס רבי טרפון אומר ישתמש בהן לפיכך אס אצדו חייב באחריותן לא הוי אלא ש"ס כמו שאמר שם לרבה ואין לומר דהתם מודה רב נחמן דחייב צאונסין משום היתר חשמיש משום דצאלו הכי היה שומר שכן שהיה שומר אצידה דאין זה סבירא דמשום שני (ס) סברות דפטור מלמיתב ריפתא לעניא ועוד דמותר להשתמש לא ישעה נשבל כל כך שאל אלא ש"ס בעלמא ועוד יש להביא ראייה דהלכתא כרבה מדמוקיי סתמא דגמרא (ס) מתניתין דהאומנין (ב"מ דף טז:) הלוהו על המשכון שומר שכן מחזורתא דלא כרבי אלעזר דאמר במלוה חבירו על המשכון ואבד ישבע ויעול מעותיו ולרב יוסף הו"מ לאוקמה אפילו כרבי אלעזר דלמסקנא מוקי כולהו אליייה ופלוגמיהו במלוה לריך למשכון אי לא פי' שצריך למשכון להשתמש בו ופוחת לו והולך מהלואתו כך פירש הכס בקוטרס וא"כ הו"מ לאוקמה מתניתין צאין לריך למשכון דכ"ע

(א) לעיל מד: (ב) לעיל יא: (ג) ב"מ ל: (ד) ב"מ כט: (ה) שביעות מד: (ו) ב"מ כט: (ז) דברים לו, (ח) ד"ה שלום: (ט) ד"ה (א) (י) ע"י ב"מ מג., (יא) מהיר"ש בשם מה שבלה הגיה דמלת סברות ל"ל שקרות, (כ) (כ"מ כג.)

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה פשיטא וכו' דמה שהיא ברשותו:

הגהות הגר"א
(א) תוס' ד"ה המעמיד כו' אפילו צהמ"ר כו' ר"ב אצל הרשב"א פסק דחייב: (ב) ר"ה צהמיה כו' אלא דוקא כו' ר"ב והג"א (פ"ב דטובה וע"ש בר"ן) ושי' תמו דנשעה שעותק אפילו יכול לקיים שמייה פטור לר"י (ג) בא"ר ונראה לר"י דהלכה כו' ר"ב ור"ף ורמב"ם חלקין ע"ז:

כיון דאפקוה. איכא משיכה ושינוי רשות דהוי קנויה לכל מילי: דקמו לה באפס. שלא משכוח אלא עמדו צפניה לכל דל שלא תלך אנה ונחה אלא לקמה לאכול: **מעמיד**. משמע שאחזו צדו ומוליכה לקמה: **הפשיעה**. נמקל אמרת לן בההיא דהמעמיד ומשום הכי מחייב: **ולפטיים נמי דהבישוא**. נמקל ואשמעינן מתני' דהבישה נמקל זו היא משיכה: **אלא סתמו דשומר**. והכי משמע מסרה שומר לרועה נכנס הרועה תחתיו ואולי צעלים ומשמעו דינא צדדי שני והראשון מסתלק: **שומר שומר לשומר חייב**. אפילו צאונסין דאמר ליה מפקיד את מהימנת לי נשבעה איכו לא מהימן לי נשבעה שאנסה צפ' המפקיד (ב"מ לו:): **לכרוליה**. לתלמידו: **שומר אצידה**. הכניס אצידת חבירו לבימו כדכתיב ואספתו אל מוך ביתך וגו' (דברים כט): **דלא צעי למיתב ריפתא לעניא**. דהעוסק במלוה פטור מן המלוה מוצלמתן כדק"ל נפקא לן נכנס סוכה (ד' סה:):

למימסר לברזיליה איכא דאמרי מדקתני מסרה לרועה ולא קתני מסרה לאחר ש"מ מאי מסרה לרועה מסר רועה לברזיליה דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה אבל לאחר לא לימא מסייע ליה לרבא דאמר רבא י"שומר שמסר לשומר חייב אמרי לא דלמא אורחא דמילתא קתני והוא הדין לאחר: איתמר שומר אבידה רבה אמר כשומר חנם דמי רב יוסף אמר כש"ש דמי רבה אמר כשומר חנם דמי מאי הנאה קא מצי ליה רב יוסף אמר כש"ש דמי י'בהריא הנאה דלא בעיא למיתבי ליה ריפתא לעניא הוי כש"ש איכא דמפרשי הכי רב יוסף אמר כש"ש דמי כיון דרחמנא שעבדיה בעל כורחיה הילכך כש"ש דמי (סימן החזירה העולם השב חייא אמרת נשבר שכן) איתביה רב יוסף לרבה החזירה

חלק חצירו מרשותו כמו גזלן ועוד כיון דגזלן קמה ליה ברשותיה גס לענין אונסין יש לחשב בעלים יותר משותף והכי משמע לישנא דקמה ברשותיהו לכל מילי (א) מה שהיא ברשותו לכל מילי יש לו להועיל כאן:

המעמיד בהמת חבירו על קמת חבירו חייב. ואע"פ שאין הבהמה שלו חייב מטעם שן ורגל דאע"ג דכתיב צהמה כדדיה חשיבא הואיל והוא עשה כמו מדליק פשתנו של חבירו צדו של חבירו אבל אין לפרש דמחייב מטעם אש דברי הויקא והוי כאילו נתן לשם אש ואע"ג דפטרינן נתן סס המות לפני צהמת חבירו שאני הכס או משום דלא עבדא או משום דה"ל שלא תאכל דלאמר לעיל (דף מו:) דא"כ מטעם זה ה"ל להתחייב (א) אפילו צהמ"ר ולא משתמע צהמ"ר דלמיה ברשות הרבים שן אפילו מקרב צהמנו אכל הפירות ומעמידה עליהו: **הבישוא** אמרת לך. ומחילה היה סובר דמעמיד צהמה היינו שמחזיק צדו האלפס ומוליכה ממש על הקמה ומעמידה שם ולהכי הוה פשיטא טפי: **ול"יבטיים** נמי שהבישוא. לגולה מיירי דמוקיי לה זירושלמי ולא חשיב לה מילתא דפשיטא כמו שהיה חושב דלמיה ברשותיהו אפי' נמי שהבישוא. **בהחריא** הנאה דא"ר קב"י **ריפתא** דעניא. משום דעוסק במלוה ודוקא נשעה דמתעסק בה כגון שוטח לנזורה או משום עסק שצריך לה לצידיה אבל נשבל שאצידה צביתו לא יפטור מלמיתב ריפתא לעניא כיון שיכול לקיים שמייה דמוכח צבוכה (דף כה. וסא) דלא נפקא לן מקרא דעוסק במלוה פטור מן המלוה ועוד דכפרק אין בין המודר (מדרס ג:) אמר דפרוטה דרב יוסף לא שמיח ואי פטרת ליה כל זמן שהאצידה צביתו שמיח הוא פסק ר"ח וה"ג דהלכה כרב יוסף משום דאמרינן צאין בין המודר (סא) דכ"ע אית להו פרוטה דרב יוסף ואפילו מאן דשרי למודר להחזיר אצידה לא שרי אלא משום דפרוטה דרב יוסף לא שמיח ואורי' דאינה ראייה כלל דגם רבה מודה לרב יוסף דעוסק במלוה פטור מן המלוה אלא דס"ל דלא נעשה שומר שכן בכן ומ"מ הוא הנה לכן אסור למודר אבל לא הוה שומר שכן ואין לדקדק נמי בשמעתי דהלכה כרב יוסף דמשני רב יוסף לעולם בניגמו המשמרת וקמ"ל דלא בעינן דעת בעלים כדרכי אלעזר והכי מוקי לה סוגיא דאלו מציאות (ב"מ ד' כט. וסא) כי נראה דרבה קבלה מרב יוסף דקרא דר"א אמי ורבה נמי שהיה מדקדק מתחילה דכשומר חנם דמי לא משמע ליה קרא אלא אסקמכתא בעלמא דהא טעמא משום דמאי הנאה קא מני ליה כללעיל ולא פליגי רבה ורב יוסף אלא בצבא בעלמא וה"פ דהיה דאלו מציאות (סא ד' גא.) אי דמנטרא לרבה כדאית ליה מפשיעה לרב יוסף כדאית ליה מניניה ואצידה פשיטא דהא לא כריך קרא (ג) ונראה לרי' דהלכה כרבה בכל מקום לגבי רב יוסף צר משדה ענין ומחנה כדאיתא במי שמת (ב"ב ד' קמג:) ואין לפרש דהיינו דוקא צבא צבא כמו שיש מפרשים מדאמר במי שאחזו (גיטין ד' עד: וסא) וסבירא והא ק"ל כרבה ובהא אין הלכה כרשב"ג ואין לומר דשמת צהמיה מילתא קיימא לן דהלכה כרבה דהוה ליה למימר והא ק"ל צהא הלכתא כרבה כדאמר ובהא אין הלכה כרשב"ג ועוד דכפרק המפקיד (ב"מ מג.) גבי מפקיד מעות אצל שולחני מותרים ישתמש בהן (ל'אוריס) לא ישתמש בהן לפיכך אס אצדו חייב באחריותם קאמר רב נחמן דק"ל כוותיה דגייני נאנסו לא דמשום שהמירו לו חכמים להשתמש בהן אינו נעשה רק שומר שכן א"כ צאלו מציאות (סא דף טז.) גבי מה יהא צדמיס רבי טרפון אומר ישתמש בהן לפיכך אס אצדו חייב באחריותן לא הוי אלא ש"ס כמו שאמר שם לרבה ואין לומר דהתם מודה רב נחמן דחייב צאונסין משום היתר חשמיש משום דצאלו הכי היה שומר שכן שהיה שומר אצידה דאין זה סבירא דמשום שני (ס) סברות דפטור מלמיתב ריפתא לעניא ועוד דמותר להשתמש לא ישעה נשבל כל כך שאל אלא ש"ס בעלמא ועוד יש להביא ראייה דהלכתא כרבה מדמוקיי סתמא דגמרא (ס) מתניתין דהאומנין (ב"מ דף טז:) הלוהו על המשכון שומר שכן מחזורתא דלא כרבי אלעזר דאמר במלוה חבירו על המשכון ואבד ישבע ויעול מעותיו ולרב יוסף הו"מ לאוקמה אפילו כרבי אלעזר דלמסקנא מוקי כולהו אליייה ופלוגמיהו במלוה לריך למשכון אי לא פי' שצריך למשכון להשתמש בו ופוחת לו והולך מהלואתו כך פירש הכס בקוטרס וא"כ הו"מ לאוקמה מתניתין צאין לריך למשכון דכ"ע

מלוה